

Pakkumus narkopoliitika koosloome tegevuse nõustamiseks ja toetamiseks
Tellija: Siseministeerium

Pakkuja poolne lahendus tegevuste teostamiseks

Lähenemine ja põhimõtted

Pakume Siseministeeriumile koostööd koosloome protsessi disainimisel, juhtimisel ja konsulteerimisel.

Protsessi metoodika valiku aluseks on me varasem kogemus sarnaste protsessidega, kus oleme kasutanud koosloome meetodeid poliitika kujundamisel, erinevate lahenduse väljatöötamisel ning kaasamisprotsesside disainimisel ja juhtimisel. Koosloome kõige üldisemalt on probleemi osapooli kaasav ja probleemilahendamise meeskonna liikmeid jõustav innovatsiooniprotsess, millel on praktiline eesmärk. Enamik tänapäeva ühiskondlikke probleeme on kompleksed ja nende lahendamine ületab ühe organisatsiooni piirid, eeldades erinevate osapoolte koostööd.

Koosloome võimaldab leida lahendusi väga erinevatele probleemidele ja sobib hästi teenuste, koostöömudelite, poliitikate ja süsteemide disainimiseks ning uute lahenduste väljatöötamiseks, kus soovitud tulemused sõltuvad erinevate valdkonnas tegutsevate osaliste omavahelisest dialoogist. Koosloome protsesse juhivad kogemustega protsessijuhid, kes mõtlevad protsessi metoodiliselt läbi, valmistavad ette, juhivad töötube, annavad töötubade vahel tellijale nõu vajalike andmete kogumiseks ning tagasisidet.

Koosloome on sektorite ülene innovatsiooniprotsess, kus probleemi osapooled ühiselt defineerivad probleeme, leiavad neile lahendusi, viivad neid koos ellu ja hindavad koos tulemusi. Koosloome põhineb võrdsel partnerlusel, kus ideaaliks on konsensuslik otsustamine. Koosloomeprotsessi raames moodustatakse meeskonnad, kes hakkavad disainimõtlemiss tööriistu rakendades koosloomejuhi juhtimisel otsima lahendusi tellijaga koos väljavalitud probleemidele. Metoodika kasutamine eeldab tellijalt aktiivset osalust protsessi elluviimise kõigis etappides - kaasarääkimist protsessi kavandamisel, osalemist töötubades ning protsessi ja tulemuste kokku kirjutamisel ja hindamisel. Selline osalemine toetab soovitud tulemuste saavutamist.

Koosloome protsess koosneb:

- 1) Probleemi defineerimisest
- 2) Osapoolte kaardistamisest ja värbamisest
- 3) Protsessi disainimisest
- 4) Koostöö võimendamiseks
- 5) Ideestamise protsessist
- 6) Lahenduste valikust
- 7) Lahenduste valideerimisest
- 8) Protsessi tulemuste hindamisest (rahulolu koosloome protsessiga)

Pakutav koosloomeprotsess lähtub tellija soovist ning koosneb ettevalmistuseks olemasolevate materjalide sünteesist ning kasutatavate andmete ettevalmistamisest

(peamiselt tellija vastutada), koostöös tellijaga koosloomeprotsessi täpsemast disainist, ettevalmistavast koolitusest tellijale, meetodikate valimisest, koosloome töötubade ette valmistamisest ja läbiviimisest ning töötubade kokkuvõtete koostamisest ja lõppraporti koostamisest.

Koosloome eelised võrreldes tavalise kaasamisprotsessiga:

- võimaldab mitme osapoolega koostööprotsesse tõhusalt ellu viia ning loob osapoolte vahel konstruktiivsed suhted.
- aitab projekti meeskonnal ja partneritel leida uusi lahendusi, kuna põhineb eriarvamuste sünteesil ja kollektiivsel loovusel.
- soodustab arvamuste paljusust ja võimaldab tänu erinevatele perspektiividele jõuda praktilistele lahendusteni.
- tänu ühiselt loodud lahendustele tekitab jagatud vastutuse ja omanditunde, mis omakorda soodustab lahenduste sujuvat elluviimist.

Sotsiaalse Innovatsiooni Labori tööriistakastis on üle 20 erineva tööriista, mida saab lahenduste genereerimiseks kasutada. Meetod valitakse alati lähtuvalt probleemist ja eesmärgist. Meie kogemus näitab, et tänu koosloome protsessis tekkinud ühisele arusaamale ja sõlmitud kokkulepetele on hiljem tööde teostamise faasis vähem konflikte ja muudatuste elluviimine toimub sujuvamalt, mis omakorda aitab kokku hoida aega ja raha.

Küsimused millele otsitakse koosloome protsessis uusi ideid ja lähenemisi:

- kuidas vähendada stigmatiseerivaid hoiakuid abi otsimisel (ilma tarvitamist normaliseerimata);
- kuidas parendada abiteenuste pakkujate arusaama probleemist ja vähendada süüdimõistvaid hoiakuid;
- kuidas narkootikumidega seonduvaid juhtumeid (sotsiaal)meedias käsitleda;
- kuidas jõuda enamete inimesteni ning kujundada tarvitamist vähendavaid hoiakuid;
- kuidas töötada välja uusi meetmeid, millega viia inimesteni hoiatavaid sõnumeid.

Tegevuste detailne kirjeldus

Protsess koosneb järgmistest etappidest:

1. Ettevalmistav etapp (dets 2024)

a) Hetkeolukorra analüüs:

- Varasemate uuringute ja materjalide süntees (teostab tellija)
- Olemasolevate probleemide ja takistuste kaardistamine (teostab tellija)
- Lähteülesande (küsimuste) täpsustamine

b) Osapoolte kaardistamine:

- Huvirühmade analüüs

- Võtmeisikute ja organisatsioonide määratlemine
- Osapoolte rollide ja panuse defineerimine
- Osapoolte kaasamisstrateegia koostamine

c) Protsessi detailne disain:

- Koosloome metoodika täpsustamine
- Ajakava ja tegevusplaani koostamine
- Hindamiskriteeriumite kokkuleppimine

d) Meeskonna koolitus:

- Koosloome põhimõtete ja meetodite tutvustus
- Tööriistade ja tehnikate tutvustus

2. Koosloome töötoad (näidisprotsess)

Kolm töötuba erinevate sihtrühmadega:
(max inimeste arv ühes töötoas 25)

I töötuba: Probleemide defineerimine ja konteksti mõistmine

- Hetkeolukorra analüüs
- Süsteemikaardi koostamine
- Prioriteetsete küsimuste määratlemine

II töötuba: Lahenduste genereerimine

- Alternatiivsete lahenduste loomine
- Lahenduste hindamine ja valik

III töötuba: Lahenduste täpsustamine ja valideerimine

- Lahenduste valideerimine
- Täienduste tegemine
- Lõplike kokkulepete sõlmimine

Töötubade vahel toimub:

- Tulemuste analüüs ja süntees
- Järgmiste sammude planeerimine
- Osapoolte informeerimine

4. Tulemuste hindamine:

- Protsessi hindamine
- Õppetundide kogumine

5. Lõppraport ja soovitused:

- Tulemuste dokumenteerimine
- Edasiste sammude kavandamine
- Soovituste formuleerimine

6. Lõppraport sisaldab:

- Lähteülesande kirjeldus
- Metoodika kirjeldus

- Koosloomeprotsessi kirjeldus
- Osaliste nimekiri
- Töötubade agregeeritud kokkuvõte *pulletpont*idena (kokkuvõte sellest, mis töölehtedel kirjas + töölehtede sissetrük)k)
- Kokkuvõtted ja soovitused edasiseks

Kasutatav metoodika

Protsessis kombineerime erinevaid koosloome tööriistu:

- Disainmõtlemine lahenduste genereerimiseks
- Süsteemi analüüs ja visualiseerimine
- Kollektiivne ideede loomine läbi erinevate tehnikate
- Valideerimistöötuba lahenduste testimiseks ja arendamiseks

Tegevus- ja ajakava

Detsember 2024 - jaanuar 2025:

- Ootuste ja eesmärkide täpsustamine
- Osapoolte täiendav kaardistamine
- Osapoolte kaasamise strateegia
- Protsessi detailne disain
- Meeskonna koolitus

Veebruar - mai 2025:

- Kolm põhjalikku koosloome töötuba
- Töötubade vahel tulemuste analüüs
- Lahenduste iteratiivne arendamine

Mai-juuni 2025:

- Tulemuste süntees
- Lõppraporti koostamine

Pakkumuse maksumus

Tegevus	Hind KM-ta
Projektijuhtimine ja protsessi disain	2500 €
Koolitus tellijale (3 ak/h)	500 €
Koosloome töötubade ettevalmistus ja läbiviimine	4500 €
Raporti koostamine	1000 €
KOKKU KM-ta	8500 €

Hind ei sisalda ruumirenti, toitlustust ja muid töötubade korraldamisega seotud kulusid.

Pakkuja kogemus ja kompetentsid

Varasemad sarnased projektid

Oleme läbi viinud mitmeid sarnaseid koosloome projekte poliitikakujundamises:

- Koosloomes osapooltega toidu varustuskindluse strateegia koostamine (2023). Tellija Maaeluministeerium
- Kestliku toidusüsteemi poliitika koosloometalgud (2022-2023). Tellija Maaeluministeerium ja Riigikantselei
- Lahenduste disaini eestvedamine ja huvipoolte koosloome korraldamine loovisikute ja loomeliitude seaduse muutmise väljatöötamiskavatsuse koostamise protsessi osana. (2022). Tellija Kultuuriministeerium ja Riigikantselei
- *Food reformulation stakeholder engagement and co-creation of future activities* (2024). Tellija WHO
- Muinsuskaitseameti mälestiste nimekirja korrastamise protsessi osapoolte juhtimise kava välja töötamine (2024). Tellija Muinsuskaitseamet
- Eesti Panga strateegia (2024). Tellija Eesti Pank
- Muinsuskaitsealuste elamute renoveerimist ja energiatohususe parandamist toetavate lahenduste väljatöötamine koosloomes koduomanikega (2024). Tellija EKA

Kõik projektid on andnud väärtuslikke õppetunde koosloome rakendamiseks keerukate probleemide lahendamisel.

Lisame pakkumisele mõned protsessi raportid.

Meeskond ja rollid

Rasmus Pedanik - Koosloome protsessi juht

- 15+ aastat kogemust innovatsiooniprogrammide disainimisel
- Juhtinud üle 600 koosloome töötoa
- PhD Tartu Ülikoolis, teemaks komplekssete probleemide lahendamine koosloomes
- Disainimõtlemise fassilitaatori, kaasamise protsessijuhi ja fassilitaator sertifikaadid

Rasmusel on üle 15 aasta kogemust innovatsiooniprogrammide disainimisel ja koolitamisel. Viimasel kaheksal aastal on Rasmus pakkunud koolitus- ja arenguprogramme peamiselt avalikule sektorile. Rasmusel on üle kaheksa aasta kogemust kaasamis ja koosloome protsesside disainimisel ja juhtimisel. Ta on juhtinud üle 600 koosloome töötoa, 60 koosloomeprotsessi. Rasmusel on disainimõtlemise fassilitaatori sertifikaat (DesignThinkingAcademy), kaasvate tehnikate fassilitaatori (ToP) sertifikaat, Harvard Kennedy School sertifikaat avalikus sektoris koosloomes lahenduste disainimisest (Creating Collaborative Solutions), kaasamis ja koosloome protsesside disainimise ja juhtimise sertifikaat euroopa ühest innovaativsemast koolist Hyper Island. Ta on ennast täiendanud Cadiffi ülikoolijuures avaliku sektori poliitikadisaini kursusel. Lisaks on ta läbinud erinevaid disaini temalisi koolitusi nii Eestis kui välismaal. Rasmus õpetab Tartu Ülikoolis Haridusinnovatsiooni magistrantidele disainimõtlemist ja koosloomet ning Muudatuste juhtimise magistrantidele fassiliteerimist. Lisaks õpib Rasmus Tartu Ülikoolis doktorantuuris ja

tema uurimistöö teemaks on komplekssete probleemide lahendamine koosloomes. Rasmus on Sotsiaalse Innovatsiooni Labori asutaja ja juht. Varem on Rasmus töötanud mh Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustikus, Siseministeeriumis (regionaalministri nõunik kodanikuühiskonna valdkonnas) ja Riigikontrollis.

Pakkuja tutvustus

MTÜ Sotsiaalse Innovatsiooni Labor on Eesti juhtiv koosloome metoodika arendaja ja rakendaja. Meie peamised tugevused:

- Pikaajaline kogemus avaliku sektori koosloome projektides
- Tugev metoodiline baas ja tööriistad
- Kompetentne meeskond
- Laialdane koostöövõrgustik

MTÜ Sotsiaalse Innovatsiooni Labor. Si-Lab on sotsiaalne ettevõtte eesmärgiga arendada ja rakendada koosloomet, disainmõtlemist ja sotsiaalset innovatsiooni kogukondlike ja ühiskondlike probleemide lahendamisel. Si-Lab tegutseb neljas üksteist täiendavas ja toetavas suunas:

- koolitus- ja nõustamisteenuste loomine, pakkumine ning vahendamine;
- koosloome- ja kaasamisprotsesside disain, juhtimine ja nõustamine;
- innovatsiooniprogrammide loomine, pakkumine ning vahendamine;
- teaduslike ja praktiliste uuringute korraldamine; asjakohane rahvusvaheline koostöö.

Si-Lab teeb koosloome metoodika arendamisel koostööd Tartu Ülikooli ja EBS-iga. Si-Labi peamisteks klientideks on avalik sektor ja kohalikud omavalitsused. Me lähtume koosloome- ja kaasamisprotsesside disainimisel ja juhtimisel IAF eetikastandarditest.

Pakkuja rekvisiidid

MTÜ Sotsiaalse Innovatsiooni Labor
Reg: 80411303
Aadress: Telliskivi 60a/3 Tallinn 10412
info@koosloome.ee
+37255566489